1831. No. 97.

LEEUWARDER COURANT

DINGSDAG den 6 DECEMBER.

RUSLAND.

PETERSBURG, *den* 15 *November*. Uit Finland schrijft men, dat men aldaar reeds in het midden van October eene goede sledebaan had; ook waren verscheidene meeren reeds digt gevroren.

In Archangel had men den 24 en 25 October eene koude van 9½ graden gehad, ten gevolge waarvan de Duna met ijs bedekt was.

PRUISSEN.

BERLIJN, *den* 27. *November*. In het dagblad van Petersburg merkt men een betoog op, hetwelk wordt voorgedragen als een gedeelte eens briefs van eenen Rus aan zijnen buitenlands wonenden vriend, en strekt, om de aanvallen te bestrijden, die door buitenlandsche dagbladen tegen Rusland gerigt worden, voornamelijk wat betreft de veroveringszucht welke dat Rijk te laste wordt gelegd. De schrijver wijst daarbij op de matiging, waardoor de glansrijke wapenfeiten van Rusland na de overwinning steeds gekenmerkt zijn, en beroept zich te dezen aanzien op de jongste oorlogen tegen Perzie en Turkije. Voorts gewaagt hij van de meerdere beschaving, welke door Rusland naar Zuid en Noord, naar Taurie, Liefland en Finnland verspreid is. Daarna vervolgt hij hoofdzakelijk aldus:

„ Elke verovering ware thans voor Rusland eene last, en toen Keizer *Alexander* in 1815 er toe overging, om het koningrijk Polen aan Rusland te verbinden, deed hij zulks slechts in het belang van Polen zelf, hetwelk in geen geval zonder eenen magtigen steun konde bestaan. Het denkbeeld van eenige halfwassene staatkundigen, om Polen in deszelfs oude gedaante te herstellen, is eene hersenschim, en bewijst niets meer dan de ligtzinnigheid der volksmenners. Voortijds was het bestaan van het magtige Polen onontbeerlijk voor de rust van Europa, want Polen was een schild van ons werelddeel tegen het onbekende Noorden, tegen Tartaren, Turken en tegen de mogelijke invallen van ruwe Aziatische horden. Doch Polen zelf gaf deze zijne bestemming vrijwillig op, en verloor dezelve voor altijd, toen het gedoogde, dat zijne veel vermogende geestelijkheid het licht der beschaving, hetwelk bij andere volken steeds helderder stralen schoot, onder de Polen uitbluschte, en zoodra het zijne staatkundige instellingen in regeringloosheid liet ontaarden."

DUITSCHLAND.

HAMBURG, *den* 29 *November*. In het afgeloopen etmaal zijn weder 7 personen door de *cholera* aangetast. — In Lunenburg heeft zich de ziekte andermaal vertoond.

ENGELAND.

LONDEN, *den* 29 *November*. Volgens den *Courier* van den 26sten, is sir *Charles Bagot*, onze ambassadeur te 's Gravenhage, van daar terug geroepen en wordt dezelve spoedig alhier verwacht; dit zoude reeds vroeger gebeurd zijn bijaldien de onderhandelingen omtrent Belgie, zijne tegenwoordigheid in 's Gravenhage niet zoo lang hadden vereischt.

Het huwelijk van donna *Maria da Gloria* met een der zoons van Koning *Lodewijk Filips*, wordt in Parijs nog altijd als hoogst waarschijnlijk beschouwd, maar onze *Courier* vermeent dat zulks geheel zal afhangen van den uitslag van don *Pedro's* expeditie tegen Portugal, wijl donna *Maria*, volgens de Portugesche wetten, door het huwen met eenen vreemden Prins, alle aanspraak op den troon van Portugal verliezen zou, en slechts de Cortes alleen deze wet kunnen vernietigen.

Met de cholera blijft het in Sunderland nog altijd nagenoeg op dezelfde hoogte; maar doctor *Daun* klaagt bijzonder over het achterblijven der geneesheeren aldaar, in het doen van behoorlijke opgaven, en schrijft zulks toe aan eene soort van tegenwerking tegen de maatregelen van het gouvernement.

Men is zeer beducht voor de politieke vereeniging te Dublin en voor de woelingen van den heer O' *Connell* aldaar. Het ware beter zegt de *Courier*, dat hij naar Londen kwame, alwaar men hem alsdan grooter achting toedraagt, dan wanneer hij zich in Ierlands hoofdstad bevindt. In den avond van 27 dezer zijn de leden der nationale vereeniging te Londen in de Crown and Anchor vergaderd geweest om eene centrale vergaderplaats, alsmede eenig onderscheidend teeken te bepalen.

De ministeriële bladen prijzen zeer de door het Fransche gouvernement in deszelfs moeijelijke positie genomen maatregelen; doch van een anderen kant vreezen zij, en onder dezen de *Courier*, dat, gelijk eenige brieven uit Parijs reeds hebben doen vermoeden, de Lyonsche troebelen en de daardoor veroorzaakte afmarsch der noorder armee ook in Belgie onlusten zullen ten gevolge hebben; men hoopt echter dat de voorzigtigheid van *Leopold* en der mannen van invloed aldaar alle troebelen zal weten te verhoeden. De Belgen kunnen niet eendragtig genoeg wezen, vervolgt de *Courier* want heeft er oneenigheid plaats, dan zijn zij aan de genade van Holland prijs gegeven, en zou Frankrijk alsdan niet in staat of niet willens zijn om Belgie te beschermen.

De berigten uit Lissabon van 19 November melden, dat don *Miguel* tot eene gedwongen leening van 240,000 p. st. heeft besloten, ten einde daardoor in staat gesteld te worden zich tegen don *Pedro's* gevreesde invasie te kunnen verzetten. De Engelsche consul aldaar heeft aan het gouvernement alhier gevraagd: hoe zich te gedragen, wanneer van de Engelsche onderdanen in Portugal hun deel aan deze schatting werd afgevorderd; men denkt dat lord *Palmerston*, ten antwoord geven zal, dat men dit hebbe te weigeren, vermits de belastingen van een niet erkend gouvernement niet wettig zijn.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den* 26 *November*. De berigten uit Lyon, langs den gewonen weg aangebragt, zijn van den 24sten des middernachts. Schijnbaar was het aldaar rustig, en de prefect *Dumolard* bevond zich nog in het hôtel van het gewestelijk bestuur, doch de oproerige werklieden waren steeds meester, en verklaarden geene troepen in de stad te zullen dulden.

Volgens een der bladen van Lyon zoude de prefekt den generaal *Roguet* hebben afgeraden, om de stad andermaal aan te grijpen, en zoude die bewindsman nog altijd den weg der onderhandeling willen beproeven, ten einde de menigte der opstandelingen tot onderwerping te belezen. Welligt is dergelijk een gedrag geschikt, om het bestuur tijd te geven, om eene genoegzame magt bijeen te brengen, ten einde eerlang een vredelievend aanbod door eene aanmerkelijke ontwikkeling van magt te ondersteunen. Ten aanzien van de eischen der werklieden zijn allerhande geruchten in omloop, waarvan de meeste daarop neder komen, dat zij hooger loon voor minderen arbeid willen bedingen, en bovendien voor het oogenblik eene aanzienlijke som in gereed geld en pensioenen voor de nagelevene weduwen en weezen der gesneuvelden verlangen.

Het schijnt zeker, dat de generaal *Roguet* zich uit den onmiddelijken omtrek van Lyon heeft teruggetrokken. Men rekent zijne magt, zoo het schijnt op goeden grond, op 7000 man. Den 26sten was de hertog *van Orleans* te Senecey, voorbij Chalons, en dacht hij zich den volgenden dag met den generaal *Roguet* in gemeenschap te stellen. Het blijkt ook niet, dat de laatstgenoemde met troepen uit het Noorden is versterkt; dezelve zullen echter eerlang aankomen. Uit de divisie van Grenoble is een regiment, het 49ste, van Valence voor Lyon verschenen, en wel aan de zuidzijde, voor de voorstad la Guillotière, welke meerendeels door werklieden wordt bewoond. Die van Lyon verzekeren, dat de bewoners dier voorstad de soldaten hebben belet verder te trekken, maar dat zij hen wel hebben onthaald en rijkelijk van wijn voorzien, en dat daarop de soldaten zich met de inwoners, zoo het heet, hebben verbroederd. Zij verzekeren tevens, dat onder de troepen, die uit Lyon getrokken waren, vrij wat desertie heerschte.

Bij het bewind schijnt men hoop te voeden op een spoedig vergelijk. — Het blijkt nog niet, dat de opstand eenig bepaald staatkundig karakter heeft aangenomen en elders navolgers heeft gevonden. In deze hoofdstad houdt men naauwkeurig toezigt. Het zoude schijnen dat de partij der republikeinen zich eenigermate begon te roeren, doch het dagblad, hetwelk als het orgaan derzelve wordt aangemerkt, wordt bij het minst vergrijp in beslag genomen. Het beklaagt zich hoogelijk over deze schennis van de vrijheid der drukpers, maar, zoo het schijnt, te vergeefs.

Men verzekert, dat er een buitengewone courier, welke van Châlons-Sur-Saône afgezonden was, heden alhier is aangekomen en dat de particuliere brieven, waarvan hij overbrenger is, melden, dat de insurgenten te Lyon een provisioneel gouvernement hadden opgerigt en dat de stad Grenoble mede tot de akten van dat gouvernement was toegetreden. Deze brieven melden ook nog, zegt men, dat de generaal *B*..... aan het hoofd der Lyonnesche opstand staat. Daar zijn nog meer andere onrustbarende tijdingen op de beurs en in de politieke gezelschappen in omloop geweest.

Gisteren morgen is aan de beurs en aan onderscheiden publieke gebouwen aangeplakt [illegible] het volgend „ *Berigt aan het Publiek*. Het publiek wordt bij deze verwittigd, dat de correspondentie met Marseille, Toulon, Nimes, Montpellier en een gedeelte van Provence en Langedoc, provisioneel, ten gevolge der onlusten die te Lyon uitgebarsten zijn, afgebroken is, als zijnde de directeur van het postkantoor te Lyon daardoor verhinderd geworden, om de brievenmaal van Marseille naar Parijs derwaarts af te zenden. Uit dien zelfden hoofde zijn de depêches van de plaatsen aan den weg van Lyon naar Parijs, insgelijks heden niet aangekomen, om dat die tusschen-plaatsen den post van Lyon niet hebben zien aankomen. Daar zijn maatregelen genomen om de dienst dier posterijen door andere middelen te verzekeren. Er zijn redenen, om te gelooven, dat de brievenmaal van Lyon morgen op het gewone uur zal aankomen."

Men verzekert, dat het gouvernement gisteren morgen de paarden-posterijen heeft doen verbieden, om paarden te geven aan eenig reiziger, welke zich op den weg naar Lyon zou willen begeven.

Het gouvernement heeft gisteren telegrafische depêches van Dyon en van Mâcon ontvangen. Aldaar was alles rustig.

De snelle voortgang en het geluk welke den opstand verzellen, hebben het gouvernement, naar men zegt, tot het besluit gebragt om de armee van het Noorden, welke aan de Belgische grenzen stond, ten grootsten deele zuidwaarts te doen oprukken. Bij telegraaf moeten aan den maarschalk *Gérard* bevelen gezonden zijn, om in allerijl met de regimenten, welke hij bijeen kan brengen, naar Lyon te marcheren. Zulks schijnt te noodzakelijker, daar uit de militaire divisien, welke die van Lyon omgeven, weinig troepen verzameld kunnen worden; die van Dyon zeide men, zou hoogstens twee regimenten kunnen leveren; die van Besançon, welke reeds tot de grensdivisien behoort, slechts eenige kavalerie; Grenoble zou, uit zijne divisie ettelijke regimenten kunnen doen aanrukken, maar alsdan zou men een ander deel der grenzen moeten ontblooten, voor welks veiligheid men steeds bijzonder beducht geweest is. Wel is waar beweert men nog steeds dat de opstand geenen staatkundigen stempel draagt, en ontegenzeggelijk is derzelver naaste oorzaak geweest de weigering der fabrikanten, om tegen de verhoogde werkloonen te laten arbeiden, met welke zij verklaarden de mededinging tegen de buitenlanders niet te kunnen volhouden; maar even zeer hebben zich reeds verscheiden sporen opgedaan, dat de werklieden of genegen zijn zich met de eene of andere misnoegde staatspartij te verbroederen, of dat men pogingen doet, om hen hiertoe over te halen. Reeds zijn kreeten gehoord tot inroeping van de republiek, van *Napoleon II*, van *Hendrik V*, en ofschoon in onze bladen van den laatsten het minst gewag wordt gemaakt, is zulks, bij den toestand van het zuiden, misschien niet de kans over welke de regering het minst beducht is.

Wat de gebeurtenissen betreft, zoo zijn de jongstontvangene tijdingen alwederom erger dan de vorige. Generaal *Roguet*, die uit de stad naar de voorstad St. Clair geweken was, had van daar zich naar Montessui verplaatst, hetwelk in de eerste deswege gegevene berigten als eene hoog gelegene, met werken versterkte stelling, op een uur afstands van Lyon beschreven werd. Desniettegenstaande moet hij ook dit punt niet hebben kunnen behouden, want nog latere berigten verzekeren, dat hij de Saone opwaarts naar Mâcon getrokken is, en voegen tot troost er bij, dat hij op deze wijs den Hertog *van Orleans* en den maarschalk *Soult* met de aanrukkende versterkings-troepen te gemoet komt. Intusschen schijnen deze achterwaartsche bewegingen te kennen te geven, dat de opstand niet meer binnen de muren van Lyon beperkt is. Werkelijk verneemt men ook reeds dat de stad Tarare in vollen opstand is, en daar van het opligten van couriers in onderscheidene rigtingen gesproken wordt, zoo zou het schijnen dat ook het land aan denzelven had deel genomen. In Lyon zelf zijn door den prefekt, gezamelijk met andere beambten, die er achter gebleven waren, nog den 23sten proclamatien in het licht gegeven, bestemd om eenige orde in die ongelukkige stad te bewaren; ofschoon het inderdaad den schijn heeft, dat de werklieden zich met meer gematigdheid gedragen, dan men van lieden, door gebrek tot zulk een uiterste gedreven, zou kunnen verwachten. Tot op den 23sten waren slechts twee huizen op de Rhone-kaai geplunderd geworden, en het daarin gevondene niet geroofd maar verbrand; ook schijnt het meer eene daad van wraak dan van begeerlijkheid geweest te zijn, indien het waar is, gelijk verzekerd wordt, dat uit die huizen op het volk geschoten was. In andere huizen, op het plein des Terreaux, van waar insgelijks op de insurgenten geschoten is, moeten zij des avonds van den 22sten met takkebosschen de brand gestoken hebben. Den geheelen dag van den 22sten is er vreeselijk gevochten, en men berekent het getal der gesneuvelden en gekwetsten, welke dien dag gevallen zijn, op meer dan duizend. Het stadshuis schijnt het laatste punt in de stad, hetwelk men verdedigd heeft. Alvorens was de kazerne du Bon Pasteur, het kruidmagazijn van Serin en het arsenaal te Aini overmeesterd geworden. Het kanonvuur aan de bruggen over de Rhone en de Saone, als ook langs de oevers of kaden moet verschrikkelijk geweest zijn.

Ook voor Parijs schijnt de regering eenigermate beducht, want er is aan vier regimenten bevel gegeven om herwaarts te rukken, terwijl de troepen, welke zich zoo hier als te Versailles in garnizoen bevinden, binnen hunne kazernen geconsigneerd zijn.

Onder de beraadslagingen, welke thans aanhoudend over den staat der zaken te Lyon gehouden worden, vermelden onze bladen, ook eene zamenkomst, welke den 25sten des avonds, tusschen al de ministers en de afgevaardigden uit het departement van den Rhone plaats gehad en zeer lang geduurd heeft.

De verbittering tegen de Engelschen schijnt te Lyon verregaand; behalven onderscheiden die op straat zijn doodgeschoten, is het gezin van den Engelschen Koopman *Saunders* het voorwerp der gruwelijkste mishandelingen geweest; de beide dochters en een zesjarig zoontje zijn op de vreesselijkste wijze vermoord, de vader is ter dood toe gewond en ligt op het uiterste, de moeder is het alleen ontkomen door zich in eene kast te verbergen en schuil te houden.

Van den 28. Gisteren nacht zijn hier vele arrestatien gedaan. Men zegt, dat er eene nieuwe proclamatie ontdekt is, gerigt aan het werkvolk en strekkende om het over te halen van zich ten gunste van *Hendrik V* te verklaren.

Nog verhaalt men, dat er een geschrift gevonden is, inhoudende een plan van omwenteling, ten einde den zoon van *Napoleon* op den troon te plaatsen.

Eergisteren ten twee ure is te Parijs een wagen aangehouden met twee vaten buskruid en al de noodige werktuigen om kruid te vervaardigen.

Behalve de heeren *Bascans* en *Marrast*, tegen welke bevelen van inhechtenisneming afgegeven zijn, en de heeren *Lennox*, *Belmontet* en *L. Chouzko*, die gevat zijn geworden, zouden nog de heeren *Jabet*, *Mirandoli* en de generaal *Dubourg* door de politie vervolgd worden.

Er loopt een gerucht, dat men in stilte vier regimenten van linie naar Parijs doet oprukken.

Het zesde legioen der Parijsche nationale garde heeft aanzegging gekregen om zich gereed te houden, ten einde op den eersten wenk in de wapenen te komen.

De troepen, die te Parijs en te Versailles in bezetting liggen, mogen hare kazernen niet verlaten.

Een groot aantal der Parijssche nationale gardes heeft aan den heer *Cas. Périer* gevraagd om op Lyon aan te marcheren, ten einde er orde te stellen; maar de minister heeft oorbaar geacht de nationale gardes niet met de werklieden in aanraking te brengen, alzoo de vijandige gezindheid tusschen hen en de gewapende burgermagt reeds erg genoeg is.

RIJSSEL, *den* 29 *November*, 4 *ure*. Depêche uit Parijs, 29 Nov., ten 1 ure 30 minuten, des morgens.

„ De minister van binnenlandsche zaken, enz.

„ Z. K. H. de hertog *van Orleans* en de minister van oorlog bevonden zich te Trévoux, 4 uren van Lyon, en waren in gemeenschap met den generaal *Roguet*; de bevolking der omstreken lagen den besten geest aan den dag.

„ Eene deputatie van Lyon is den Prins te gemoet gekomen. De beste rust bleef in Lyon heerschen.

„ Ik verwacht elk oogenblik de tijding van de volkomene herstelling van het wettig gezag.

„ Parijs is volkomen rustig.

„ COPINEAU, aide-de-camp van den generaal CORBINAU."

Deze telegraphische tijdingen worden bevestigd door berigten uit Parijs van den 29 Nov., welke zeggen, dat de inwoners van Lyon hebben toegestaan, dat de hertog *van Orleans* en de veldmaarschalk *Soult* binnen Lyon kwamen, mits met andere troepen dan waarmede zij gestreden hadden. Uit dit alles is af te leiden, dat zulks dan ook gebeurd en ten gevolge van dien de orde hersteld is. De *Moniteur* van den 29 Nov. deelt het volgende mede:

„ Dezen avond is eene van Lyon gekomen deputatie, bestaande uit de heeren Cas-

[illegible] te Parijs aangekomen. De president van den raad heeft haar ont[illegible] Dezelve komt de hulp voor een deel der bevolking inroepen en maakt gewag van [illegible]en overal in de stad geopenbaarden wensch, van het gezag der wetten hersteld te [illegible]en."

"De uit alle departementen gekomen berigten blijven voortdurend geruststellend."

B E L G I E.

BRUSSEL, *den* 29 *November*. Men schijnt alhier zeer beducht over den aftogt der Fransche armee voor het Noorden, en de Belgische *Moniteur* haast zich om te verzekeren, dat van die armee, welke hij zegt tachtig duizend man sterk te zijn, de helft in hare kantonnementen zal blijven, met bevel om op den eersten wenk in Belgie te rukken. Intusschen leest men in deze omstandigheden met bijzondere opmerking het volgende artikel in den *Messager de Gand*:

„Naar men verzekert is door de Mogendheden onderling besloten, dat in geval het vredes-traktaat *niet* door Koning *Willem* wierd aangenomen, de Mogendheden de beide partijen alsdan aan de krachtoefening hunner wapenen zullen overlaten, zonder zich in het minst met den strijd te bemoeijen. Men voegt er bij, dat de diplomatie geen anderen uitweg heeft kunnen vinden, om eenen algemeenen oorlog te verhoeden. Dus is zij genoodzaakt geworden, om de kans van eenen partiëlen oorlog te wagen, en heeft zij gemeend, dat de bedenking eener volstrekte isolering der beide staten veel beter verzoening en vrede tusschen hen zou kunnen terug voeren, dan alle vreemde bemoeijing."

N E D E R L A N D E N.

BREDA, *den* 30 *November*. Thans zijn alle groote schepen van voor Antwerpen vertrokken. Daar blijven nu alleen over, vier kanonneerbooten, die aan het Vlaamsche hoofd geankerd liggen, eene vijfde ligt een weinig hooger tegen den Vlaamschen wal en nog eene tegen over het kasteel.

In den morgen van den 28sten was een Engelsche brik *the Robin Hood*, van Hamburg, nabij Vlissingen aangekomen en werd geseind van quarantaine te houden. De Engelschman, die naar Antwerpen bestemd was, gaf in vrij beleedigende termen zijn onwil te kennen, doch hem werd van onze zijde zoo krachtdadig geantwoord, dat hij terstond daarop zijne quarantaine-vlag heesch en zich aan de deswege bestaande voorschriften onderwierp.

MIDDELBURG, *den* 30 *November*. Naar wij uit Vlissingen vernemen, heeft de ekwipaadje van Zr. Ms. schepen op de Schelde, welke voor de scheepsdienst kan gemist worden, bestemming bekomen om de dienst in en buiten die vesting te helpen waarnemen.

'sGRAVENHAGE, *den* 3 *December*. Bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal, welke gisteren ten twee ure vergaderde, is men overgegaan tot de trekking der afdeelingen over de maand November. Tot presidenten en vice-presidenten der afdeelingen zijn benoemd: presidenten, de heeren *van Randwijck*, *Fockema*, *Dijckmeester*, *d'Escury* en *Donker Curtius*, en vice-presidenten, de heeren *Frets*, *van Reenen*, *van Boelens*, *Beelaerts* en *Cats*.

Is gelezen eene koninklijke boodschap, begeleidende een ontwerp van wet, houdende eenige wijzigingen in de wet op de nationale militie voor het volgende jaar. Uit de voorlezing dier beide stukken bleek, dat de wet genoegzaam in dezelfde bepalingen vervat was als die van November 1830, met betrekking tot dit onderwerp, en dat de ligting zal bestaan uit een 1 man van de 300 zielen. Verzonden naar de afdeelingen van de maand November.

Bij monde van den heer *Cats* zijn vervolgens, namens de commissie tot de petitien, onderscheiden rapporten uitgebragt, welke, als betrekking hebbende tot de voorgestelde belastingswetten, ter griffie zullen worden gedeponeerd. Een verzoekschrift van onderscheiden gemeentebesturen van het kanton Oud-Beijerland, reclamerende in het belang hunner ingezetenen tegen de wet op het personeel en de grondbelasting, gaf aanleiding tot eene langdurige discussie, waaraan de heeren *Cats*, *Donker Curtius*, *van Reenen*, *Frets*, *van Nes*, *van Hemert* en *van Dam van Isselt* deel namen. De commissie stelde voor, omtrent dit verzoekschrift tot de orde van den dag over te gaan, uit hoofde de gemeente-besturen, volgens haar, niet bevoegd waren de belangen hunner ingezetenen bij de Staten-Generaal voor te dragen. De heer *van Hemert*, medelid der commissie, voegde er bij, dat de Kamer slechts met eene geringe meerderheid beslist had, dat het verzoekschrift van het gemeente-bestuur van Mijnsheerenland ter griffie zou worden gedeponeerd en dat het dus zeer wel mogelijk was, dat bij een grooter getal aanwezige leden, de meerderheid in het gevoelen der commissie zou deelen. De heeren *Donker Curtius*, *van Reenen*, *Frets*, *van Nes* en *van Dam* waren van een tegenovergesteld gevoelen, voornamelijk op grond, dat men de waardigheid der Kamer te kort zou doen, door op een reeds genomen besluit terug te komen, en dat men het besluit der meerderheid ten allen tijde moest eerbiedigen. Eindelijk is bij hoofdelijke omvraag met eene groote meerderheid beslist, dat het verzoekschrift ter griffie zal worden gedeponeerd, waarna de vergadering is gescheiden en geadjourneerd tot heden ten een ure.

AMSTERDAM, *den* 2 *December*. Heden is alhier ter Beurze aangeplakt geworden het volgende stuk:

Van wege de Hoofd-Direktie der Politie.

De Commercie wordt bij dezen verwittigd, dat er redenen bestaan om bij het ontvangen en verhandelen van *Russische Coupons*, eene buitengewone aandacht te vestigen op de kenmerken van derzelver echtheid.

Amsterdam, den 2 December 1831. *De Sekretaris ter Hoofd-Direktie voorn.*
(*get.*) J. GREVELINK.

LEEUWARDEN, *den* 5 *December*. Door Zijne Majesteit is tot Griffier der Staten van Vriesland benoemd, de heer Mr. *L. IJpeij*, thans Secretaris dezer stad.

Bij koninklijk besluit van den 28 November wordt de vrijdom van accijns op het ruwe zout toegepast op de huiden-zouterijen, met geene looijerij gepaard gaande.

Bij eene resolutie van Z. Exc. den minister van financien, van den 14 November, zijn de heeren gouverneurs der provincien, ten gevolge van het daartoe door den gouverneur van Vriesland gedaan verzoek, uitgenoodigd, om de noodige bevelen te willen geven, ten einde, in de gevallen, wanneer door den eenen of anderen belastingschuldige het verlangen wordt te kennen gegeven, om de te doene betalingen te kwijten met schatkistbiljetten en de daarop te goed zijnde renten, waarvan het bedrag dat van de verschuldigde som te boven gaat, dezelve in ontvang aan te nemen, bijaldien een dergelijk verlangen vergezeld gaat van het aanbod, om het verschil tusschen het schatkistbiljet en de verschuldigde som, ten voordeele van de schatkist af te staan; zullende het te veel ontvangene worden beschouwd als eene vrijwillige gift ten behoeve der schatkist.

Op den 23 November zijn onder Wierum, aan wal gekomen vijf schipbreukelingen, die zich met de boot gered hebben van een Fransch schip, dat met hout beladen, en van Stettin komende, op de kusten van het eiland Ameland is gestrand.

Door de voorzorg van den heer Grietman, zijn gezegde manschappen dadelijk van de communicatie afgescheiden geworden, en gehuisvest in een daartoe bestemd gebouw, afzonderlijk aan de kust staande.

Hoewel dezelve, volgens rapport, volmaakt gezond voorkwamen, is door de zorg van den heer gouverneur order gesteld, dat de vereischte quarantaine ten hunnen opzigte met alle naauwkeurigheid worde geobserveerd, en de provinciale geneeskundige commissie uitgenoodigd geworden, om onverwijld, ook ten aanzien van de geneeskundige dienst, den geneesheer, die met de voorzorgen van deze schipbreukelingen is belast, die instructien te geven, die zij in het belang der zaak nuttig zal oordeelen.

M E N G E L W E R K.

DEN LEZER HEIL!

Op een regenachtigen dag, nadat de Conferentie bezig was geweest, met in 24 termijnen te *herroepen*, dat zij in éénen termijn *onherroepelijk* verklaard hadden, en onder inwachting der Ratificatie van de Hoven, zoodat er, eenige oproeren en het vermoorden van een wettig Vorst uitgezonderd, weinig nieuws voorhanden was, wilde ik mij wat andere uitspanning bezorgen, nam de Leeuwarder Couranten van verleden jaar in handen en bladerde het Mengelwerk zoo al peinzend door, — en ziet! mijn oog blijft stijf en strak staan op een onvoltoolden arbeid, waarvan de fundamenten nog maar half waren gelegd, en toen aan het noodlot is overgelaten. De geest des oproers had ook hier zijnen verpestenden adem over doen gaan en alzoo was de bouwmeester gansch en al afgeblazen van zijne gemaakte plannen.

Na een weinig overdenkens besloot ik het werk weder op te vatten, zoo als het dan ook mogt uitvallen. — En wat was dat belangrijk stuk? — Ik moet eerst eens zuchten eer ik den naam noemen durf.

Men leze de Leeuwarder Couranten van 27 Julij en 3 Augustus, Nos. 62 en 64, van het jaar 1830, en daar staat geschreven:

DE HISTORIE DER COURANTEN.

Ik had juist den oorsprong van dit nuttig schepsel en schadelijk ondier opgespoord en in twee Couranten beschreven, of daar komen de ellendige Belgen, smijten alles 's onderst boven, roeren met de Franschen alle geesten en harsens om als een brijpot, en [illegible] de algemeene politieke, diplomatieke en publieke verw[illegible] ring geraakte ook mijn hoofd en daarna mijne geheele historie op [illegible] zeide, thans vond ik ze eerst weder. — Om nu weer van voren af aan [illegible] dat is zoo wat; derhalve moet ik den Lezer, altijd in de veronderstelling dat [illegible] smaak in vinde, (want wien het niet lust mag het vrij overslaan,) verwijzen tot de vorige Couranten, terwijl ik na den afloop van het onderzoek in de andere Landen en ook in ons Landje een deftig resumé of overzigt zal geven, misschien wel in den Oosterschen stijl. Thans ga ik voort als volgt:

DE HISTORIE
DER
COURANTEN.

(VERVOLG.)

Die timmert aen den wegh
En schrijft voor 't algemeyn,
Sal staeg voor alleman
Een steen des aenstoots seyn.

DUITSCHLAND.

Na het geschrevene op den 3 Augustus 1830, vonden wij in J. A. DONNDORFS *Geschichte der Erfindungen in allen Theilen der Wissenschaften*, u. s. w. *IV Band*, eene nog onder herkomst der gedrukte tijdingen, dan wij hebben vermeld, en wel daar over het volgende: In 1515 las men dezelve reeds, doch zij waren niet periodiek, maar bestonden uit eenige (zoo als die heer ze noemt,) vliegende Bladen, die men *Nieuwstijdingen* (Gazettes toutes fraiches, Neue Zeitungen) noemde, een woord, dat in deze beteekenis in de Woordenboeken der XV eeuw nog niet voorkomt. Dergelijke oude Nieuwsbladen zijn bijzonder in Neurenberg veel gedrukt geworden. B. v. *Newe Zeitung vom Turken. so ein gut Freund, der damit und beigewest ist, von Wien herauf gehn. Nürnberg geschrieben* 1529, *enz.* — De maandelijke en vierendeeljarige tijdingen zijn in Duitschland de oudsten.

ENGELAND.

In het jaar 1585, toen de wraakzuchtige *Philips*, *de tweede*, Koning van Spanje, Portugal, Napels en Siciliën, en magtig Heer van de Oost-Indien en zelfs der Nieuwe Wereld, het Koningrijk Engeland wilde veroveren, deed hij eene ontzaggelijke vloot bouwen, door zijnen zondigen hoogmoed de *Onoverwinnelijke* genoemd. Hemel en aarde, gelijk het spreekwoord, en hier zeker niet te onpasse, zegt, maar als een waar woord kan worden verklaard, werden bewogen om dit plan te volvoeren. Dit was de wijdvermaarde Spaansche Armade, en twee omstandigheden uit dien tijd, als behoorende tot mijn onderwerp zal ik moeten aanstippen.

Primo. De Paus *Sixtus V* sprak den verschrikkelijken banvloek uit, over de toen heerschende Koninginne van Engeland, de verstandige en schrandere, maar ook eergierige en jaloersche Dochter van *Hendrik VIII*, ELISABETH. Dit geschiedde bij eene vernieuwde Bulle, vroeger door Pius V en Gregorius XIII opgemaakt, wier inhoud volkomen aan den geest des tijds beantwoordde, en in den name Godes werd afgekondigd.

Secundo. *William Allan* of *Allyn* van Lancaster, een, niet uit hoofde zijner deugden, gevlugte Engelsche Godgeleerde, moest tot Kardinaal worden verheven, om als Pauselijk Legaat in dezen zoogenaamden heiligen oorlog te worden gebruikt, en een hoofdrol, zoo als *John Cooke* in *de Partijwoede*, te vervullen. Dat menschelijk wangedrocht schreef een boek, waarbij het volk in Engeland en Ierland ernstig werd vermaand de Pauselijke Bulle in vromen gemoede ten uitvoer te brengen, en alzoo de Koningin vervallen te verklaren van den troon en alle hare vorstelijke waardigheden, terwijl hare onderdanen van zelfs ontslagen waren van eed en pligt, eerbied en gehoorzaamheid. Hij mengde in dit geschrijf zoo veel gal en alsem, als dienstig was voor zijn bederfelijk oogmerk. List, leugen en bedrog, laster, onchristelijkheid en wreedheid waren er de hoofd-bestanddeelen van. Zelfs de Roomschen van dien tijd betitelden het als zoodanig, uit volle overtuiging van den kwaadaardigen geest, die den schrijver bezielde. — Het boek was te Antwerpen in het Engelsch uitgegeven en in Engeland verspreid, om aldaar te dienen als een voorlooper van zijne aanstaande komst en volvoering zijner loffelijke functien.

Moge de lezer thans vragen, wat of de Couranten-Geschiedenis met die Spaansche Armade te maken hebbe, daar toch des Pausen bul en het boek van den Kardinaal wel niet in het Mengelwerk zullen geschreven zijn geworden, zoo antwoord ik daarop ernstig, dat die stukken meer betrekking hebben tot den oorsprong der dagbladen in Engeland, dan welligt de Kastelein *Lieuwe* tot den naam van Frieslands Hoofdstad, of de tweeling-zusters *Fije* en *Jane* tot de stad Vianen. — Ik geef de verzekering, dat ik niets op mijn eigen houtje verrigte of spreukjes vertelle, maar dat ik straks man en paard zal noemen, die mij op dit denkbeeld hebben gebragt.

Toen nu de Koningin Elisabeth, bij den geweldigen aanval van al de in goud en zilver gedoste Spanjaarden met hunne ontzaggelijke zeekasteelen (*), alles in het werk moest stellen, om den volksgeest op te winden en die ten haren voordeele te leiden, gebruikte zij ook dit huismiddel. Zij liet de bulle van den Paus, het boek des Kardinaals, de naamlijsten der Spaansche Edelen op de schepen zijnde, en verdere bruikbare stukken in de landtaal overzetten, en bijna te geef onder de goedgezinden uitdeelen. De bekendmaking hiervan, en verder van alle tijdingen en gebeurtenissen, die het volk geriefden, gaven aanleiding tot de geregelde uitgave van een dagblad, waarin al de krijgsverrigtingen werden vermeld. — Dit nu was de eersteling der Engelsche Couranten, waarvan het eerste nommer, onder toezigt van Mr. *Burleigh* vervaardigd, in Gras- of Bloeimaand van het jaar 1588, het licht zag. Tot schutsgod van dit krijgs-journaal werd *Mercurius* (waarom niet *Mars?*) gekozen, want zijn titel was: *The English Mercur*. Het oudste nommer, hetwelk in het Britsch Museum wordt bewaard, is van 23 Julij 1588, nº.-50.

Wat ik tot dus ver over Engeland verhaalde kan men hoofdzakelijk vinden in het voortreffelijk werk van den Ridder SCHELTEMA: *De Uitrusting en Ondergang der Onoverwinnelijke Vloot van* PHILIPS II *in* 1588. Daar toch niet ieder dit vaderlandsch boek bezit, kwam het mij niet ongepast voor er een uittreksel van te nemen, ten einde de zaak wat duidelijker te maken.

De dertigjarige oorlog gaf daarna eene gunstige aanleiding om Couranten uittegeven, weshalve er eene Engelsche Krijgskronijk werd opgerigt, die van naam en schrijver meermalen verwisselde, en onder anderen de overwinning van GUSTAAF-ADOLPH met zwier en kracht verhaalde.

Na den opstand van 1641 (†), kwam er eene reeks van Couranten in het licht,

---

(*) Bij deze prachtige helden kwam mij in den zin de beschrijving in geestige Verzen door O. Z. VAN HAREN, (*de Geuzen*, *XVIII zang*), van dergelijk een' zwier bij Spaansche Zeeridders, en geen lezer zal ooit betwijfelen, of VAN HARENS Poezij meer spierkracht bezit, dan ooit al die verwijfde vlotelingen hebben bezeten.

(†) Uit hoofde mij de *dertigjarige Oorlog*, als ook de *Opstand in* 1641 niet zeer levendig waren, en het mij op de leden lag, dat er ook van mijne Lezers aan hetzelfde euvel mank zouden gaan, vroeg ik gemakshalve mijnen vriend, om eene korte uitlegging. Op het eerste punt antwoordde hij:

Onder de regering van den Keizer RUDOLPH II, sloten de Protestanten in *Duitschland* de zoogenaamde *Evangelische Unie*, waar tegen de *Catholieken* een verbond onder den naam van de *Ligue* oprigteden. Toen nu de *Bohemers*, op den 17 Augustus 1619 den Keizer FERDINAND II van den troon van *Boheme* vervallen verklaarden, en, gemeenschappelijk met de Stenden van *Silesië*, *Moravië*, en die der *Lausitzen*, FREDERIK V, Keurvorst van de *Palts*, die het Hoofd der *Unie* was tot hunnen Koning kozen, en de *Ligue* daarentegen zich voor FERDINAND verklaarde, ontstond de *dertigjarige oorlog*. FREDERIK V verloor alles, tot zelfs zijne eigene bezittingen, en moest naar *Holland* wijken, en na den vrede met *Denemarken* in 1629, waarbij CHRISTIAAN IV van alle deelneming aan de Duitsche zaken afzag, scheen de zaak der Protestanten, met de ontwapening van dezen hunnen laatsten steun verloren. In 1630 evenwel, vond de Kardinaal DE RICHELIEU, *Frankrijks* eerste Minister, en de staatkundige vijand van het huis van *Oostenrijk*, eenen man, die de zaak der *Protestanten* weder vermogt op te beuren, in GUSTAVUS ADOLPHUS, Koning van *Zweden*. Deze sneuvelde wel in de armen der overwinning, reeds op den 6 November 1632, te *Lutzen*, doch *Frankrijk* en *Zweden*, waar de Kanselier OXENSTIERN de teugels van het bewind hield, bleven den oorlog voortzetten, die, onder FERDINANDS Zoon en opvolger, FERDINAND III, eerst in 1648, door den *Westphaalschen* of *Munsterschen Vrede* geëindigd werd. Dezen oorlog is door den uitmuntenden F. SCHILLER in twee boekdeelen breedvoerig beschreven, welke men raadplege. Zie ook PÖLITZ, *Gesch. d. Wereld*, *Ned. Vert. III*, 322, 326 *Volgg.*

De Opstand in Engeland, 1641, vervolgde hij, is die tegen KAREL I. Deze Ko[illegible] ning, gelijk zijn Vader, [illegible] jegens het Catholicismus gezind dan de [illegible]

[illegible] tot 1660 [illegible]
[illegible] binnenlandsche berigten, doch niet volgens [illegible] der tegenwoordige dagbladen. Maar op die leest geschoeid waren de *Public Intelligencer* van *Roger l'Estrange*, waarover reeds den 9 Julij 1662 gewigtige debatten in het Parlement ontstonden. — Engelsche Schrijvers noemen zelfs de *London-Gazette* van 7 November 1664 als de eerste regelmatige Courant.

Sedert de Regering van George II vermeerderden de Couranten in tal en last. In *Schotland* en *Ierland* is de oorsprong naauwelijks van 't einde der XVII eeuw.

Terwijl in Engeland, tijdens den vermelden oorlog met Spanje, dagbladen of nieuwstijdingen werden uitgegeven, zijn er ook te Keulen bij *Gottfried van Kempen* en *Niclaus Schruber* Couranten gedrukt, die de beschrijving der Vloot en de verdere krijgsbedrijven hebben vermeld. Deze berigten waren tegenhangers van die der Spaansche partij, en als zij dus beiden er niet te veel van St. Anna onder lieten loopen, kon men door onderlinge vergelijking nog al achter de waarheid komen.

De Geschiedschrijver Scheltema heeft er verscheidene omstandigheden uit ontleend bij de zamenstelling van zijn gedacht werk, en had in gebruik een bijeengevoegd exemplaar dier Couranten onder dezen zeer aardigen titel:

„ *Warhafftige Zeitung und Beschreibung von der gewaltigen Armade oder Krijgsrustung so der Grosmachtige Köning von* Hispanien, *auff den Meer, bey* Lissebona „ *der Haupstad des Königreichs* Portugal, *susammen hat lassen brengen in grosser* „ *Anzahl den 29 und 30 May nechsverschenen von dannen abgesegeld, die Koningin* „ *von* Engelandt, *sampt* Hollandt *und* Seelandt *zu beseuken.*

„ *Und wie die Spanisch Armada auf dem Brittanisschem Meer von den Englischen* „ *Armada ist angriffen, beschedigd, verjagt und vil zu grundt geschossen, und bis* „ *in die Nordsee getrieben.* Anno 1588, $\frac{1}{11}$ Augusti."

dat is:

„ Waarachtige tijding en beschrijving van de geweldige Vloot of krijgstoerusting zoo als de Grootmagtige Koning van Spanje, in zee, bij Lissabon, de hoofdstad van het Koningrijk Portugal, heeft bij een doen brengen in grooten getale en den 29 en 30 Mei laatstleden van daar is uitgezeild, om de Koningin van Engeland, alsmede Holland en Zeeland te bezoeken. (*Dat wil zeggen: vernielen!*)

En hoe de Spaansche Vloot op de Britsche Zee door de Engelsche Vloot is aangetast, beschadigd, verjaagd en vele schepen in den grond zijn geboord, en tot in de Noordzee gedreven. Anno 1588 van 1 tot 11 Augustus.

Over Frankrijk in een volgend Nommer.

SURINAAMSCHE COURANT.

Van Zondag den 18 *September* 1831.

Paramaribo, 15 September 1831. Het strekt ons tot een waar genoegen, melding te mogen maken van het belangrijk Kinderfeest, hetwelk, na een verloop van *zestien* maanden heden voormiddag in het Kerkgebouw der Moravische Broedergemeente wederom onder ons heeft mogen gevierd worden. — Wij bedoelen de openbare en plegtige uitdeeling van Eereprijzen aan de Leerlingen, die op de verschillende Scholen dezer stad, blijkens voorafgaand naauwkeurig onderzoek in naarstigheid, ijver en goede zeden hadden uitgemunt, eene plegtigheid, die, gelijk zij met deelneming werd te gemoet gezien, niet minder door haren allezins gunstigen afloop tot warme belangstelling in de zaak van opvoeding en onderwijs zal hebben bijgedragen.

Te dezer gelegenheid werd door den Wel Ed. Gestrengen Heer Mr. H. R. Haijunga, President der plaatselijke School-Commissie, eene doorwrochte en sierlijke Redevoering gehouden, strekkende ten bewijze, dat, nademaal door de verspreiding van onderwijs onder alle classen der Burger Maatschappij, Godsdienst, Deugd, Orde, Nijverheid en Vaderlandsliefde worden bevorderd, het de pligt van elke regering is, dit onderwijs te beschermen en algemeen te maken; eene stelling, welkers ontegenzeggelijke waarheid, met kracht van redenen werd aangetoond, uit de waardige houding der Hollandsche natie, te midden der tegenwoordige omwentelingen en volksberoerten, en welke den bekwamen spreker aanleiding gaf, om eene harteljke toespraak te rigten aan de ingezetenen van *Suriname*, hen opmerkende, om er roem op te dragen, van tot deze natie te behooren, en om door de uitoefening van bovengenoemde burgerdeugden hunne dankbaarheid te bewijzen aan de regering, welke ook in deze gewesten het verspreiden van dit onderwijs tracht te bevorderen.

Door den Wel Eerwaarden Zeer Geleerden Heer A. Roelofsz, Medelid der plaatselijke Commissie, werd vervolgens een keurig verslag gegeven van den staat onzer Scholen, waaruit men onder anderen vernam, dat het gezamenlijk getal Leerlingen thans bedraagt 623, zijnde over de onderscheidene Scholen verdeeld, als volgt:

Op de School van den Hoofd-Schoolonderwijzer C. A. Batenburg.......	104
Van J. A. H. Arnzen..........	124
„ S. del Castilho..........	58
„ P. Heilbron..........	113
„ D. M. Samson..........	77
„ G. A. Kat..........	147
	623

Van welke aan een getal van 133 het heeft mogen gebeuren, om te dezer gelegenheid, het zij met eene Eereprijs, het zij met een loffelijk Getuigschrift bekroond te worden.

Aangenaam werd deze plegtigheid door een welbezet Orchest van tijd tot tijd afgewisseld, het welk aan en boven de Leerlingen treffelijk ondersteunde in het aanheffen van een drietal gezangen op de Feestviering toepasselijk; terwijl de leerlingen, J. A. Muller, J. H. F. Worsdel, B. Colaço, J. de la Parra, J. S. Artenberg en B. Marcellus, uit naam der bekroonden de Leden der School-Commissie door gepaste Aanspraken hunnen dank betuigden.

Zijne Excellentie de Heer Gouverneur Generaal en de Leden van de overige alhier gevestigde Collegien, benevens de Officieren der Zee- en Landmagt en Schutterij, vereerden met hun bijzijn deze plegtigheid, welke overigens door een groot aantal toehoorders van beider kunne werd bijgewoond, van welke wij vertrouwen, dat verre de meesten met diep gevoel over dit aandoenlijk Feest, zullen zijn aangedaan geweest, terwijl wij ons verzekerd houden, dat vele hunner eenen vernieuwden prijs zullen hebben leeren stellen op het groote voorregt, dat door een verbeterd onderwijs ook aan deze Volkplanting is ten deel gevallen.

Een Exemplaar dezer Courant ons toegezonden zijnde, met verzoek het bovenstaande daaruit over te nemen in ons Mengelwerk, hebben wij niet geaarseld hieraan te voldoen, in het vertrouwen, dat het genoegzaam belangstelling vinden zal. — Overigens bevatte dit nummer geene bijzonderheden, als de voor ons zoo vreemde aankondigingen van afschuwelijken handel in Menschen!

E R R A T A.

In de vorige Dingsdagsche Courant van den 29 November, staat in het *Extract uit eenen Brief over de Koepokinenting*, op den 15 regel 2de bladz. 2de kolom: daar men nu dezelve *niet* aantreft; moet zijn: dezelve *bijkans nergens* aantreft; en op den 17 regel: en *waaronder* ook het getal; moet zijn: *waarom* ook het getal.

onderdanen in dien tijd duiden kon, en naar de volstrekte oppermagt strevende, na de verongelijkingen hem door zijne Parlementen aangedaan, was naauwelijks, in 1641, uit *Schotland* in *London* teruggekeerd, of die volksbeweging (door het toenmalig Parlement aangevuurd), begonnen, en bereiden welhaast, in 1642, in eenen burgerkrijg uit, welke het onthoofden des Konings in 1649 ten gevolge had. — In 1660 werd Karel II op den vaderlijken troon weder hersteld. Z. Hume, *Historie van Engeland.*

BESTUURDERS van het departement Leeuwarden der Maatschappij *tot nut van 't algemeen*, roepen de leden op ter bijwoning eener gewone Departements Vergadering, welke in het lokaal des Departements op het Aardenwaltje alhier zal gehouden worden op Zaturdag den tienden dezer, des namiddags ten 4 ure.

Leeuwarden, den 6 December 1831. — ROBIDÉ van der AA, *Secretaris.*

*** Ondertrouwd:

Harlingen, den 3 December 1831. — H. T. van SLOTEN, *van Harlingen*, en IDA K. PARMA, *van Workum.*

*** Heden verloste voorspoedig van eenen Zoon, T. van den BERGH, geliefde Echtgenoot van S. P. van GOINGA, *Notaris.*

Heerenveen, den 25 November 1831.

*** Heden verloste van eene welgeschapene Dochter, JETSKE P. KINGMA, Huisvrouw van O. S. HOGENBRUG.

Jorwerd, den 26 November 1831.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eenen welgeschapen Zoon, M. J. LORGION, geliefde Echtgenoot van B. S. STELLINGWERFF.

Franeker, den 28 November 1831.

*** Mijne geliefde Echtgenoot W. O. WIJNGAARD, verloste heden avond van [illegible] welgeschapenen Zoon PH. P. HANNEMA.

[illegible], den 30 November 1831.

[illegible] Dochter. [illegible] van WAL[illegible]

Gorredijk, den 28 November 1831. *Mr. Brander.*

Strekkende deze tot communicatie aan Vrienden en Bekenden.

*** Heden morgen omstreeks elf ure, verloste zeer voorspoedig van eene welgeschapene Dochter, SJOUKJE RODENBURG, geliefde Echtgenoot van J. G. PATER.

Leeuwarden, den 1 December 1831.

HARLINGEN, den 1 December 1831. Heden beviel van eene welgeschapene Dochter, CATHARINA HELENA WICHERS, geliefde Echtgenoot van M. NAUTA PETERS. *Doctor in de Genees- en Vroedkunde.*

*** Met blijdschap verwittig ik Bloedverwanten en Vrienden, dat mijne geliefde Gade, heden avond van eene Dochter bevallen is. J. KUIPER.

IJlst, den 1 December 1831.

*** Mijne geliefde Echtgenoot, BREGJE MIEDEMA, beviel heden van eene welgeschapene Dochter. P. de VRIES, Pz.

Leeuwarden, den 2 December 1831.

MIDLUM, den 2 December 1831. Heden beviel van eene Dochter, CATHARINA HUIDEKOPER, Echtgenoot van JAN JANSz. HUIDEKOPER.

IJLST, den 2 December 1831. Heden verloste zeer voorspoedig van eenen Zoon, L. C. TROMP, geliefde Echtgenoot van O. J. van KAMMEN, *Ontvanger.*

*** Heden beviel allervoorspoedigst van eene Dochter, BAUKJE MARIA DIBBETZ, geliefde Huisvrouw van S. SPRÉE.

Leeuwarden, den 4 December 1831.

*** Heden morgen beviel van een' welgeschapen Zoon, J. POOK, geliefde Huisvrouw van B. LOLCAMA.

Franeker, den 5 December 1831.

LEEUWARDEN, den 5 December 1831. Heden verloste zeer voorspoedig van eene welgeschapene Dochter, MAIKE MOLLEMA, geliefde Echtgenoot van J. SMEDING, *Behanger.*

*** Heden avond 10½ uur overleed na eene ziekte van zes dagen, onze geliefde Vader en Behuwd Vader HENDRIK CUPERUS, oud Mr. Goud en Zilversmid alhier, in den ouderdom van 76 jaren en ruim 3 maanden.

Leeuwarden, den 24 November 1831. — S. SIJBESMA. H. SIJBESMA, Geb. Cuperus. E. BONTJEMA.

Dit diene tevens tot kennisgeving aan Familie en Vrienden.

*** Op den 23 November 1831 overleed te Gouda tot onze bittere smart, onze veelgeliefde Moeder, Mevrouwe de Wedowe G. ACKER, geboren Luppus.

Leeuwarden, den 26 November 1831. — G. ACKER. *Mede namens mijn Broeder en Zuster.*

*** In den wel ondoorgrondelijken maar toch aanbiddelijken weg eener wijze en goede Voorzienigheid, trof mij heden de gevoeligste slag des levens. Mijne teederbeminde Echtgenoot, NEELTJE NICOLAI, in wiens bezit ik mij slechts 5½ jaar gelukkig gevoelde, werd dezen avond, ten gevolge eener beroerte, die haar den vroegen morgen had aangetast, in den nog jeugdigen leeftijd van 34½ jaar, aan mij en onze twee geliefde huwelijkspanden op het alleronverwachtst door den dood ontrukt. Hij, die mij in dien moeijelijken weg der beproeving leidt, zij mij, hare beminde Moeder, nog weenende om het onlangs geleden verlies van haren geliefden Echtvriend, en mijne nog in leven zijnde Ouders, tot troost en sterkte, en ondersteune ons vooral door het uitzigt op eene zalige hereeniging in eene betere wereld.

Franeker, den 28 November 1831. A. Ns. LENTZ.

Staat van de Middelprijzen der Granen en andere Objecten, welke in de tweede helft der maand November 1831, ter Markt der Stad Leeuwarden zijn verkocht, volgens Nederlandsche maat en gewigt, zonder eenige belasting:

Tarwe, Witte......	f 9 - 50	de Mudde.	Vleesch, Koe,...	f 0 - 34	het Pond.
Rogge,..........	- 6 - 70	——	Vleesch, Schapen	- 0 - 27	——
Gerst, Vroege,.....	- 4 - 70	——	Varkensvleesch, Versch..	- 0 - 44	——
Boekweit,........	- 5 - 27½	——	Varkensvleesch, Gerookt.	- 0 - 66½	——
Haver,..........	- 2 - 60	——	Aardapp., Late....	- 0 - 75	de Mudde.
Boter.,..........	- 0 - 85½	het Pond.	Zaad, Kool.....	- 9 - 75	——
			Zaad, Lijn......	- 8 - 85	——

Accordeert met het Register der Middelprijzen, den 1 December 1831.

De Burgemeester, THIJS FEENSTRA.

Prijzen der Granen te Leeuwarden, Vrijdag den 2 December 1831:

De In- en Uitlandsche Rogge en Tarwe: Rogge f 205 : 50 het Last. — Tarwe 11 : 00 de Mudde.

De Boter f 35 : 50.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, den 3 December 1831.

Nederlanden.				Gebl
Werkel. Schuld... 2½ pct.	39¾	40¼	40
Uitgestelde dito..........	15/16	1	61/64
Kansbiljetten.......... f	15¼	15½	15⅜
Stellen van uitgel. dito . -			
Amort. Sijndicaat 4½ pct.	64¼	64¾	64½
—— 3½ „	52	52½	52¼
Domein Losrenten. 2½ „			
Handel-Maatsch... 4½ „			
Schatkistbiljetten.. 6 „	92¼	93	92⅝
—— 100....		93½	94¼
—— 50....		96½	97½
Oorlogs-Lasten.... 5 pct.	77¾	78¼	78
Leening 1831..... 6 „	87	87½	87¼
Renversalen.......... f			
Frankrijk.			
Inschr. op 't Grootb. 3 pct.	67¾	68¾	68½
Certificaten van dito 3 „			
Rusland.			
Bij *Hope & Comp.* 5 „	89¾	90¼	90
Negotiatie 1828.... 5 „	90¾	91¼	91
Inschr. op 't Grootb. 6 „	57¾	58½	58¼
Certificaten van dito 6 „			
Cert. dito Hamb. Ad. 5 „			
Dito te Londen gen. 5 „			
Pruissen.			
In Londen genegot. 5 „			
Idem, 2de Ligting 5 „			

Spanje.			Gebl
Amsterd. Perpetuel 5 pct.	46	47½	47
Id. te Parijs en Lond. 5 „			
Uitgestelde....... 5 „	7½	8	7 13/16
Renten Perpetuel.. 3 „	30	30½	
Polen.			
Loten............... f			
Oostenrijk.			
Weener-Bank.... 5 pct.	84¾	85¼	85
Dito............ 4 „			
Certificaten....... 2½ „			
Metalliek......... 5 „	82¾	83¼	83
Dito te Lond. gen. 5 „			
Dito............ 2½ „			
Bank-Actien...... 3 „			
Aand. f 100 bij *Roth.*			
Dito - 250 dito... 4 pct.			
Napels.			
Certific. bij *L. & B.* 5 „			
Idem Administratie 5 „	72¾	73¼	73¼
Dito te Lond. gen. 5 „			
Denemarken.			
Negot. in Londen 5 „			
Engeland.			
Geconsolideerde... 5 „	82¾	83¼	83⅛
Griekenland.			
Te Londen....... 5 „			

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad DOCKUM, gedenken, op Zaturdag den 10 December 1831, des namiddags ten drie ure, ten Raadhuize aldaar, publiek aan te besteden:

1. Het dempen van een Kanaal bij de Hantumerpoort, en het afgraven van een gedeelte der Zuidzijde van den Wal en van den Dwinger aan de Noordzijde aldaar.
2. Het maken van eenen NIEUWEN HOUTEN WAL bij gemeld Kanaal, met de leverantie der daartoe benoodigde Materialen.

De Bestekken en Voorwaarden liggen intusschen ten Raadhuize van gemelde Stad.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad BOLSWARD, zullen, op Dingsdag den 13 December 1831, des voormiddags ten 11 ure, op het Raadhuis binnen Bolsward, publiek, aan de meestbiedenden, presenteren te verpachten, voor den tijd van vijf jaren, ingaande den 1 Januarij 1832, en eindigende den 31 December 1836:

1. De OPKOMSTEN der TOLLEN van de Reizigers met de Trekschepen varende van Bolsward op Pijphorne vice versa.
2. De twee STADS TREKSCHEPEN, en wel het Bevaren en de Opkomsten derzelve, in de beurt van Bolsward op Workum et vice versa.

Bolsward, den 1 December 1831.

Burgemeester en Wethouders voornoemd, T. HOEKSMA.

Ter ordonnantie van dezelven, H. BRAUNIUS OEBERIUS, *Secretaris.*

DE GRIETMAN van FRANEKERADEEL brengt bij deze ter kennis van de *ONDERWIJZERS* van den tweeden en derden rang, welke voornemens zijn naar de *vacante School* van *Peins* te solliciteren, dat aan dien Post verbonden is een jaarlijksch Tractement van f 150, de Schoolpenningen van twintig Leerlingen, van ieder 's jaars bedragende f 1 : 20, en eene vrije Woning; moetende daarvoor ook de post van Organist en het Kosters ambt worden waargenomen. Het vergelijkend Examen zal worden gehouden in het Grietenijhuis binnen Franeker, op Dingsdag den 27 December 1831, des voormiddags ten tien ure, en de acten van rang en verdere stukken bij de Wet gevorderd, moeten vóór of uiterlijk op den 17 van die maand franco ter Secretarie van genoemde Grietenij worden ingezonden.

De Grietman voornoemd, J. M. van BEIJMA thoe KINGMA.

Ter ordonnantie van denzelve, S. WIJBENGA.

M[illegible]EKUIJK, Notaris te Harlingen, zal, op Woensdagen den 7 en 14 [illegible]ber 1831, bij de beschrijving en finalen palmslag, telkens des avonds ten 7 ure, ten huize van den Kastelein *Minnema*, in het Heeren Logement al[illegible], ten overstaan van het Vredegeregt voor zoo verre de 2 eerste perceelen betreft,) daar [illegible] verkoopen:

1. Eene modern betimmerde HUIZINGE en ERF cum annexis, staande aan de Noorderhaven te Harlingen, in wijk A, no. 27, door den Heer *F. N. van Loon c. u.* wordende bewoond.
2. Een grooten TUIN cum annexis, staande onder de jurisdictie van de stad Harlingen, in wijk I, no. 8.
3. Eene modern betimmerde HUIZINGE en TUIN cum annexis, staande aan de Voorstraat te Harlingen, in wijk E, no. 49, door wijlen Mejufvrouw *A. J. Backer* met der dood ontruimd.

Deze Vastigheden kunnen worden aangevaard op den 12 Mei 1832, of zoo veel eerder als de verkoopers zal convenieren, en bezigtigd des daags voor de beschrijving en finalen palmslag, des morgens van 11 tot 's namiddags 1 ure.

De Notaris WIJMA, te Harlingen, zal aldaar, op Woensdag den 7 December 1831, des voormiddags ten 11 ure, in de herberg Benthem, publiek verkoopen:

Eene partij van 8 à 9 Lasten meer en min beschadigde Poolsche TARWE, herkomstig uit het te Ameland liggend smakschip *Jantina*, liggende op de pakhuizen *de Zon* en *de Hoop*; nader onderrigt ten kantore van de heeren *Barend Visser en Zoon*, aldaar.

De Notaris WIJMA, te Harlingen, zal aldaar, rakende het 1ste perceel ten overstaan van het Vredegeregt kanton Harlingen, op Woensdagen den 14 en 21 December 1831, des avonds ten 6 ure, bij de beschrijving en finale toewijzing, in de Stads Herberg, bij *J. C. Visser*, aan het Lombardsplein, publiek veilen:

1. 2 Bunder en 94 v. roede GREIDLAND, liggende in twee stukken onder den dorpe Almenum, bezwaard met 2 florenen 12 stuivers en 8 penningen Dijksschatting onder no. 161; terstond na de finale toewijzing vrij te aanvaarden.
2. Eene HUIZINGE en ERF met annexen, staande en gelegen op Grettingabuurt onder Almenum, gekwoteerd no. 43, bij *Bote Bijlsma* en anderen, als huurders bewoond; den 12 Mei 1832 vrij te aanvaarden.
3. Eene HUIZINGE met annexen, staande bij de Bildtpoort te Harlingen, wijk A, no. 150, bij *Haaije Wijgers Brouwer* als eigenaar bewoond; den 12 Mei 1832 vrij te aanvaarden.
4. Een SCHUITESCHIP, genaamd *de Jonge Jacob*, lang 14 el en 2 palm, en wijd en hol naar advenant, met de Goederen daarbij zijnde en behoorende, liggende bij de Helling aan het Noorderhoofd te Harlingen; bij *Marten Jans van der Meij* bevaren.
5. Eene HUIZINGE met annexen, staande bij de Franekerpoort te Harlingen, wijk D, no. 52, bij *Joost Gonggrijp* als eigenaar bewoond; den 12 Mei 1832 vrij te aanvaarden.

Alles breeder bij Biljetten gespecificeerd.

De Notaris A. W. NAUTA, te IJlst, zal, voor zoo veel het laatste perceel betreft, ten verzoeke van Jr. VAN PUTTKAMMER, Procureur te Sneek, op Woensdagen den 7 en 14 December 1831, telkens des namiddags ten twee ure, ten huize van den Logementhouder *Anne Meiners* te IJlst, publiek bij strijk- en verhooggelden presenteren te verkoopen:

1. Eene hechte en wel ter neringstaande HUIZING en BAKKERIJ, met ERF cum annexis, benevens het daar achterstaande SCHIPHUIS en SCHUURTJE, staande en gelegen binnen de stad IJlst, gekwoteerd met wijk B, no. 82, waarin dit bedrijf sedert jaren met succes is uitgeoefend geweest; thans bij *Johannes Aukes Nijeholt* in gebruik.
   De Bakkersgereedschappen zullen door den Kooper op tauxatie moeten worden overgenomen.
2. Eene dito en bijzonder tot eene winkel-affaire zeer geschikte HUIZING en ERVE, met eene daar naast staande PAKHUIZING cum annexis, mede staande en gelegen binnen de stad IJlst, en gekwoteerd met wijk B, no. 79, thans bij *Rimmert Jacobs de Jong* cum ux. als huurders in gebruik.

Beide perceelen behoorende tot de Nalatenschappen van wijlen *Auke Johannes Nijeholt*, in leven Bakker en *Beitske Sjoerds de Jong*, in tijden echtelieden te IJlst. — Zijnde het 1ste perceel op den 1 Januarij en het laatste op den 12 Mei 1832 voor de koopers vrij te aanvaarden.

Mr. J. J. WIERSMA, Notaris te Sneek, gedenkt publiek bij strijk- en verhooggeld te verkoopen:

Eene groote, uitmuntende, sterk betimmerde en zeer ter neringstaande KOOPMANS HUIZINGE, met daar achter gelegen ruime PLAATS en BLEEK cum annexis, staande en gelegen aan het Grootzand binnen Sneek, aldaar gekwoteerd met wijk 5 no. 113, voorheen door wijlen de Wed. *Heere Posthumus*, thans door *Sikke Jans Haga en Vrouw* als eigenaars wordende bewoond en gebruikt, den 12 Mei 1832 vrij te aanvaarden.

Wie gading maken, komen op Donderdagen den 8 December 1831, bij de provisionele toewijzing, ten huize van den Logementhouder *van Meurs*, in het Lemster Veerhuis te Sneek, en den 22 daaraanvolgende bij den finalen palmslag, bij *Liske Stuvenberg*, in de Stadsherberg aldaar, telkens des avonds ten zeven ure, en koopen op Condition alsdan voor te lezen, inmiddels te vernemen bij den Notaris voornoemd.

Mr. J. J. WIERSMA, Notaris te Sneek, gedenkt publiek bij strijk- en verhooggelden, aan den meestbiedende te verhuren:

Eene vruchtbare aangenaam gelegene ZATHE en LANDEN, voorzien van eene ruime nieuwe HUIZINGE, staande en gelegen nabij Balk onder Wijckel, alle Greidlanden, voor ongeveer 20 melke Koeijen en overigens naar advenant, thans bij *Popkjen Gosses van der Heide*, Wed. *Enne Pieters Zwaga* in huur, en zulks voor den tijd van drie aaneenvolgende jaren, ingaande voor de Landen dadelijk en de Huizinge en Schure op 12 Mei aanstaande.

Wie gading maken, komen op Zaturdag den 10 December 1831, des namiddags ten drie ure, ten huize van *Eldert Tietes Roskam*, in de herberg het Wapen van Gaasterland te Wijckel.

De Notaris N. MEIJER, te Bolsward, zal, publiek bij strijk- en verhooggeld, presenteren te verkoopen:

½ GEDEELTE over hoog en laag in de volgende VASTIGHEDEN, als:

1. 4 Bunder 4 v. roede 17 v. el en 99 v. palm Greidland.
2. 1 Bunder 10 v. roede 23 v. el en 9 v. palm Dito.
3. 3 Bunder 67 v. roede 43 v. el en 63 v. palm Dito.

Zijnde deze Vastigheden allen gelegen onder het behoor van het dorp Tjerkwerd, en bij *Ulbe Feikes IJntema* tot St. Petri 1832 als huurder in gebruik en alsdan vrij te aanvaarden.

Wie hieraan gading maken, komen op Donderdagen den 15 December 1831, bij de beschrijving en verhooging, en den 29 dierzelfde maand bij den finalen palmslag, telkens des namiddags ten 2 ure, ten huize van de Weduwe *Wiebren de Vries*, in het logement het Fortuin, te Bolsward.

De Notaris N. MEIJER, te Bolsward, zal, publiek bij strijk- en verhooggeld, presenteren te verkoopen:

Eene uitmuntende en zeer vruchtbare ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE en HORNLEGER cum annexis, gekwoteerd letter W, no. 5, staande en gelegen onder het behoor van den dorpe Wolsum, bij *Frederik Zondermann* en anderen in gebruik, groot volgens kadastrale meting 20 bunder 78 v. roede en 60 v. el Greidland, en zulks in 7 perceelen; breeder bij Biljetten gespecificeerd; St. Petri en den 12 Mei 1832 vrij te aanvaarden.

Wie hieraan gading maken, komen op Donderdagen den 22 December 1831 bij de beschrijving en verhooging, en den 5 Januarij 1832 bij de finale adjudicatie, telkens des namiddags ten 3 ure, ten huize van *W. H. Wijbes*, in het Logement de Wijnberg te Bolsward; zijnde de Verkoop - Voorwaarden intusschen te vernemen ten Kantore van bovengenoemden Notaris.

De Notaris LEDEBOER, te Bolsward, zal, publiek bij strijk- en verhooggeld, presenteren te verkoopen:

Eene uitmuntende HUIZINGE, met BUITHUIS, 2 KOESTALLEN en grooten TUIN cum annexis, staande en gelegen in de Buren in den dorpe Pingjum, gekwoteerd letter P no. 94. Te aanvaarden de Tuin St. Petri en de Huizinge 12 Mei 1832.

Wie hieraan gading maakt, kome te Pingjum, op Zaturdag den 17 December 1831, bij de beschrijving, ten huize van *Klaas Jans Andela*, in de herberg de Hoop, en den 24 daaraanvolgende bij de eindelijke toewijzing, ten huize van *Bernardus Douwes Wiersma*, in het Wapen van Wonseradeel, telkens des namiddags ten 2 ure precies.

Mr. H. P. WICHERS, Advocaat en Notaris te Leek, gedenkt ten verzoeke van J. H. BAKKER, te Marum, op den 17 December aanstaande, des avonds ten 5 ure, ten zijnen huize, publiek te verkoopen, of voor den tijd van 6 jaren, publiek te verhuren:

Eene rojale BEHUIZING, *het Gemeentehuis*, geteekend no. 19, staande en gelegen te Marum, voorzien van 2 ruime Voorkamers, Voorhuis, Keuken, Achterhuis, en Schuur met Stalling voor Vee en Paarden, zijnde voorts een neringrijke Winkel en Herberg, benevens min of meer zes bunder BOUW- en WEIDELANDEN, om en bij de Behuizing gelegen.

TE HUUR: De zeer aangenaam gelegen HEEREN HUIZINGE en groote vruchtbare TUIN, voorzien met de beste Vruchtboomen, even buiten de Hoeksterpoort aan den Straatweg te Leeuwarden. Nadere informatie bij den Heer en Mr. TROMP, op de Turfmarkt, te Leeuwarden.

De Notaris T. S. VAN DER LEIJ, residerende te Lang[illegible] en verhooggeld aan de meestbiedenden presenteren te verkoo[illegible] tot den 1 *November* 1832:

Ongeveer 655 eiken, 20 ipen en 2 esschen STAMBOOMEN, waaronder extra [illegible] alsmede 41 perceelen KAPHOUT, onder Sint Nicolaasga, Idskenhuizen, Leg[illegible] enz.; bij Boekjes te specificeren.

Wie hieraan gading maakt, kome op Zaturdag den 10 December 1831, des voormiddags ten 10 ure, ten huize van *Douwe Wiebes Zeinstra*, Kastelein op het Huis ter Heide, onder Legemeer, en koope op Conditien dan voor te lezen, die inmiddels bij genoemden Notaris te vernemen zijn.

Te huur bij beslotene briefjes,

Voor den tijd van vijf aaneenvolgende jaren, in te gaan met St. Petri en den 12 Mei 1832: Eene zeer vruchtbare *ZATHE* en *LANDEN*, met HUIZINGE, SCHUUR cum annexis, gelegen onder den dorpe Jutrijp, groot naar naam en faam 30 bunder en ruim 30 v. roede Greidland, thans bij *Anne Sjerks Knossen*, als huurder in gebruik. — De Conditien van verhuring zijn te vernemen bij N. G. SCHOTANUS te Woudsend, bij wien de briefjes vóór of op den 19 December 1831 zullen moeten worden ingezonden.

Op VERANDERDE CONDITIEN VAN HUURBETALING, uit de hand TE HUUR: De *ZATHE* en *LANDEN* te Weidum, no. 23, bij de Weduwe *Swart* in huur; — de *ZATHE* en *LANDEN* te Deinum, no. 42, bij *Cornelis Jans Franken* in huur, en *de GROOTE BLINK*, no. 25, te Rauwerd, bij *L. T. Wijnia* in huur; adres bij J. G. PATER, in de Groote Kerkstraat, letter F, no. 263, te Leeuwarden.

Uit de hand te huur,

Voor den tijd van vijf jaren, in te gaan Sint Petri en 12 Mei 1832: Eene ZATHE en LANDEN, *Schuilenburg* genaamd, onder Hindeloopen, groot omtrent 49 bunder, alle Greidlanden. Te bevragen ten huize van JAN VAN DER LAAN, Mr. Bakker te Workum.

Eene wel ter nering staande HUIZINGE, over het Waagsplein, letter G, no. 3, te Leeuwarden, is op den 12 Mei 1832 TE HUUR; thans bewoond door M. *Polak*, Apotheker, en te bevragen bij Mejufvrouw FEIJENS, die op de linker boven de Huizinge woont; opgang op de zijde.

NB. TE KOOP OF TE HUUR: Eene MELKGEVENDE EZELIN met derzelfs Jong, voor weinige dagen geworpen. — Te bevragen bij VAN DOMPSELAAR, te Beetgum.

Onderlinge Verzekering voor Brand.

De GECOMMITTEERDEN der Societeit van Onderlinge Verzekering voor Brand, over de grietenijen Oost- en Westdongeradeel, convoceren bij deze de Deelnemers van voornoemden Societeit, als die van Oostdongeradeel op Maandag den 19 December 1831, in de Herberg te Metslawier, en Westdongeradeel op Dingsdag den 20 dito 1831, in de Herberg te Ternaard, beide des namiddags ten 2 ure; ten einde als dan te stemmen Gecommitteerden en Boekhouder voor genoemde Societeit, ingevolge het Reglement daar van zijnde. *Uit naam van Gecommitteerden*,

Holwerd, den 2 December 1831. P. V. DE BOER, *Boekh.*

De VOOGDEN der *Roomsch Catholijke Armestaat*, te Leeuwarden, gedenken, aan den minstschrijvende aan te besteden: Het leveren van het door hun benoodigde ROGGEBROOD, over de eerste zes maanden van het jaar 1832.

De gegadigden worden verzocht hunne briefjes, behoorlijk geteekend en verzegeld, vóór of op den 10 December e. k. te bezorgen aan het Roomsch Catholijk Armehuis in de Speelmanstraat, alwaar ook de Voorwaarden ter lezing liggen.

N. L. METZ, *President.*
F. TJEPKEMA, *Secretaris.*

Oproeping van Crediteuren.

De Schuldeischers in den gefailleerden Boedel van *SIEBE HAGA*, Koopman te Sneek, worden opgeroepen om te compareren op Zaturdag den 7 Januarij 1832, des voormiddags ten 10 ure, in het Huis van Justitie te Sneek, ten einde hunne pretensien ten laste van gezegden Boedel, ten overstaan van den Heer Regter Commissaris, ingevolge de wet te doen verifiëren en dezelven te affirmeren.

De Provisionele Sijndici in gedacht faillissement,
Mr. W. F. KEUCHENIUS.
Mr. H. HIDDINGA.

Een ieder welke iets te vorderen heeft van, of verschuldigd is aan wijlen *ENGELINE JEPPES CARST*, Weduwe REINDER KIEVIET, in leven Winkelierssche te Schiermonnikoog, wordt verzocht daarvan opgaaf of betaling te doen vóór den 15 December 1831, aan J. J. HEEP, Griffier te Ternaard, of R. M. FENENGA, Secretaris te Schiermonnikoog.

De ondergeteekende waarschuwt bij deze elk en een iegelijk, om aan deszelfs Huisvrouw TJERK JAPPES OLIEKOEK, niets te verkoopen, te borgen of te verhandelen, daar er van zijnen kant hoegenaamd geene betaling daaromtrent zal plaats hebben. O. JOKKES.

Hindeloopen, den 4 December 1831.

BELANGRIJK BERIGT
voor Stamelaars en Lijders aan Spraakgebreken,
VAN ZES JAREN EN DAARBOVEN.

De Heer DELEVIÉ reeds eenige jaren in de Nederlanden bekend met het herstellen van bovengenoemde Gebreken, zal hier eenen korten tijd vertoeven, en tot den 12den dezer ten huize van Mejufvrouw de Weduwe G. E. LODEMA, in de Hoogstraat, letter H, no. 120, te raadplegen zijn.

Leeuwarden, den 5 December 1831.

)o( )o( )o(Twee à drie SCHRIJNWERKERSKNECHTS, het Mahoniewerk goed verstaande, vast werk begeerende, kunnen zich dadelijk vervoegen bij *A. DUNNEBACKE*, Mr. Schreinwerker in de Oosterstraat te Groningen.

VERKOOPING van eene zeer goede verzameling Latijnsche, Fransche, Hoog- en Nederduitsche BOEKEN, bestaande meerendeels in Godgeleerde en Kerkelijke Geschiedenissen, waaronder vele voorname Werken voorkomen; nagelaten door den Wel-Eerw. Zeer Geleerden Heer *Willem Bekker*, in leven Predikant bij de Hervormde Gemeente te Oudendijk, in Noord-Holland. Benevens twee APPENDIXEN, waarin insgelijks vele belangrijke Werken voorkomen. — Al hetwelk zal worden verkocht op Woensdag en Donderdag den 21 en 22 December 1831, door en ten huize van F. HOLTKAMP, Boekhandelaar te Sneek; ten overstaan van den Heer Mr. J. J. WIERSMA, Notaris aldaar. — De Catalogus is voor 10 cents bij F. HOLTKAMP te bekomen; bij wien mede als vorige jaren gereed zijn voor civiele prijzen, eene aanzienlijke partij SCHRIJFBOEKEN in onderscheiden formaat en banden.

De NEDERLANDSCHE ANEKDOTEN ALMANAK voor 1832, *in karton gebonden, is van heden af, in alle voorname Boekwinkels voorhanden.* Prijs 90 centen.

Bij den Uitgever G. IJPMA, te *Franeker*, zijn te bekomen fraaije *Albums*, *Almanakken*, *Kinderspelen* en *Kinderboekjes*, geschikt voor Sint Nicolaas en Nieuwjaars geschenken.

Voor de Heeren Rijks Ontvangers:

Al het Materieel voor de Belastingen, op de Voorwaarden door zijnen geachten Confrater BROUWER bepaald; doch met 5% korting voor kontante betaling, waar voor gerekend wordt, 14 dagen na de aflevering van het laatste gedeelte van het gevraagde.

Bij W. VAN BOEKEREN, te Groningen, is gedrukt en alom te bekomen:

I. CHANILLS EN EUPHORION, *een Verhaal van* CLEARDIUS den CYPRIËR. Met een fraai Vignet van VELIN. In karton à *f* 3 : 90.
   Deze Roman, schoon de Grieksche zeden getrouwelijk voorstellende, kan echter, als een oorspronkelijk Nederlandsch voortbrengsel, in een tot nog toe bij ons te weinig bearbeid *genre*, aan alle klassen van Lezers en Leesgezelschappen worden aanbevolen, zoo om het luimige van den inhoud, als om het verrassende der tooneelen. — Men leze de aanprijzende recentie van dit Werk in de Letteroefening voor November.
II. DE PROTESTANT. *Een tafereel uit de tijden van Koningin* MARIA *van Engeland.* Door Miss DE BRAIJ. Naar het Engelsch, met inleiding en aanmerkingen van den Vertaler. Tweede en laatste Deel *f* 3.

JOHS. VAN DER HEY EN ZOON, Boekhandelaren te Amsterdam, hebben uitgegeven, en aan de Inteekenaren afgeleverd:

W. A. VAN HENGEL, Geschiedenis der Zedelijke en Godsdienstige Beschaving van het Hedendaagsche Europa. Eerste Deel. In gr. 8vo. De prijs is bij Inteekening *f* 4 : 80; buiten Inteekening *f* 5 : 20.

Op veelvuldig aanzoek van onderscheidene kanten zijn de Uitgevers te rade geworden, de Inteekening op dit Werk nog open te stellen tot de uitgave van het Tweede Deel; zoo dat aan degenen die nog op dit Werk willen inteekenen, het Eerste Deel mede tot den inteekenprijs zal worden afgeleverd; zullende voor het Tweede Deel eene Supplement Lijst der Inteekenaren geplaatst worden.

Het Werk is alom verzonden, en dus bij alle Boekhandelaren in dit Rijk gelegenheid ter Inteekening.

Na de uitgave van het Tweede Deel zal de Inteekening onherroepelijk gesloten zijn.

Te LEEUWARDEN, bij P. KOUMANS SMEDING, bij de Hoeksterpoort, Letter K, no. 176.